

मन्थली नगरपालिकाको

आर्थिक वर्ष २०७८/०७९ को वार्षिक वजेट तथा कार्यक्रम

यस गौरवमय नगर सभाका सभाध्यक्ष एवं नगर प्रमुख ज्यू, नगर सभा सदस्य ज्यू, प्रमुख प्रशासकीय अधिकृत ज्यू, उपस्थित कर्मचारी तथा सञ्चार कर्मी मित्रहरु,

१. विश्व व्यापी कोभिड-१९ महामारीले मानव जीवन, आर्थिक र सामाजिक क्षेत्रमा सिर्जना गरेको विषम र कठिन परिस्थितिमा नेपालको संविधानको धारा २३० तथा स्थानीय सरकार सञ्चालन ऐन २०७४ को दफा ७१ वमोजिम यस मन्थली नगरपालिकाको उपप्रमुखको हैसियतले यस गरिमामय सभा समक्ष आगामी आर्थिक वर्ष २०७८/०७९ को वजेट तथा कार्यक्रम प्रस्तुत गर्न उपस्थित भएको छु । यस घडीमा प्रजातन्त्र, लोकतान्त्रिक गणतन्त्रको युगसम्म विभिन्न कालखण्डमा जीवन उत्सर्ग गर्नु हुने ज्ञात अज्ञात महान शहीदहरु प्रति सम्मानपूर्ण श्रद्धान्जली अर्पण गर्दै नागरिक स्वतन्त्रता र मुक्तिका लागि जीवन पर्यन्त संघर्ष गर्नु हुने नेतागण हरुमा हार्दिक सम्मान व्यक्त गर्न चाहन्छु ।
२. जनताको नजिकको सरकारको हिसावले जनभावना अनुसार साथै नयाँ परिस्थितिले सिर्जना गरेको चुनौतीपूर्ण अवस्थालाई सामना गरी असहजतालाई नागरिकको जीवन स्तरमा सहज बनाउने तर्फ नगरपालिका अहोरात्र प्रतिवद्ध भएको व्यहोरा सम्पूर्णमा अवगत गराउन चाहन्छु । यस गौरवमय सभा मार्फत नगरपालिकाको भलो चाहने र विकासको यात्रामा हातेमालो गर्ने समस्त शुभचिन्तक सहयोगी संघ संस्था, पत्रकार मित्रहरु, सबै रेडियोकर्मी लगायत नगरवासी समस्त आमाबुबा दाजुभाई दिदीबहिनीलाई हार्दिक धन्यवाद व्यक्त गर्दछु ।
३. आगामी आर्थिक वर्षको वजेट तथा कार्यक्रम तर्जुमा गर्दा नेपालको संविधान, स्थानीय सरकार सञ्चालन ऐन २०७४, अन्तर सरकारी वित्त व्यवस्थापन ऐन २०७४, पन्ध्रौ योजना र दीगो विकासका लक्ष्यहरु, संघीय तथा प्रदेश सरकारको आगामी वर्षको नीति तथा कार्यक्रम र वजेटमा समाविष्ट सिद्धान्त तथा मार्ग दर्शन, संस्थागत क्षमता स्व मूल्याङ्कन कार्यविधि २०७७ का सूचकहरु, हाम्रा नीति तथा कार्यक्रम एवं यस अधिका चार वटा वजेट तर्जुमा र कार्यान्वयनका सन्दर्भमा हासिल गरेका अनुभव, नगर कार्यपालिका तथा नगर सभाका सदस्यज्यूहरु र नगरवासीका तर्फबाट प्राप्त सुझावहरु समेतका आधारमा यो वजेट तयार गरिएको छ । मुलतः नेपाल सरकारको **समृद्ध नेपाल सुखी नेपाली**को आकांक्षा पुरा गर्ने, **अव कोही भोकै पर्दैन, भोकले कोही मर्दैन** भन्ने सरकारको संकल्पलाई व्यवहारिक रूपमा कार्यान्वयन गर्न यो बजेट परिलक्षित छ ।

अव म चालु आर्थिक वर्ष २०७७/०७८ को जेष्ठ मसान्तसम्म भएका गतिविधिहरूको वारेमा संक्षिप्त जानकारी गराउने अनुमति चाहन्छु ।

४. चालु आर्थिक वर्षका लागि विनियोजित भएको अनुमानित कुल रकम रु १ अरब ७ करोड ३९ लाख ७७ हजार ७ सय ३८ मध्ये वास्तविक निकास रकम रु १ अरब १ करोड ६० लाख ८७ हजार ८ सय ५४ पैसा ५२ रहेको छ । जसमध्ये कुल रकम रु ५५ करोड ३४ लाख ८१ हजार ८ सय ९२ पैसा २९ खर्च भएको छ । यसरी औषत खर्च ५४ प्रतिशत भएको छ । चालु खर्च तर्फ ६२.७५ प्रतिशत र पुँजीगत खर्च तर्फ ४५.०५ प्रतिशत वित्तीय प्रगति हासिल भएको छ ।

कोभिड -१९ को पहिलो लहरको असर र प्रभाव आर्थिक वर्षको पहिलो चौमासिकसम्म परेको र पुन दोस्रो लहरको कारण २०७८ वैशाख १६ गतेदेखि भएको वन्दावन्दीका बीचमा पनि नगरले सञ्चालन गरेका गौरवका आयोजनाहरू र वडास्तरीय आयोजनाहरू अधिकांश सम्पन्न भएका र केही सम्पन्न हुने क्रममा रहेका छन् भने सामाजिक र आर्थिक विकासका क्षेत्रमा खासै अपेक्षित प्रगति हुन सकेको छैन ।

५ आन्तरिक राजश्व परिचालन तर्फ चालु आर्थिक वर्षका लागि रु २ करोड ६६ लाख लक्ष्य राखिएकोमा रु २ करोड ८२ लाख २० हजार ५ सय ८३ प्राप्त भएको छ । यो अघिल्लो आर्थिक वर्षको तुलनामा ३४.७ प्रतिशतले वढी रहेको छ ।

अव म आगामी आर्थिक वर्ष २०७८/०७९ को वजेटका उद्देश्य र प्राथमिकतालाई संक्षिप्त रूपमा राख्न अनुमति चाहन्छु ।

६. वजेटका उद्देश्यहरू

क महामारी एवं संक्रामक रोग, प्राकृतिक प्रकोप र विपदवाट नगरवासीहरूको जीवनरक्षा गर्दै दैनिक जीवन यापनलाई सहज र सुरक्षित बनाउने ।

ख नगरवासीहरूको न्यूनतम आधारभूत आवश्यकताहरू परिपूर्ति गर्दै गरिवी, पछौटेपन र विपन्नता न्यूनीकरण गर्ने ।

ग स्थानीय स्रोत, साधन र क्षमताको अधिकतम उपयोग गर्न सार्वजनिक, निजी र सहकारी क्षेत्रसँगको साझेदारीका माध्यमवाट नगरवासीहरूको आर्थिक विकासमा टेवा पुर्‍याउने ।

घ नगरको आर्थिक, सामाजिक, भौतिक पूर्वाधार र वातावरणीय पक्षको विकासमा जोड दिई समुन्नत नगरको आधारशिला निर्माण गर्ने ।

७ वजेटका उद्देश्यहरू हासिल गर्न मैले निम्नानुसार प्राथमिकताहरू निर्धारण गरेको छु ।

- क कोभिड-१९ को रोकथाम, नियन्त्रण र उपचारका लागि परीक्षणको दायरामा विस्तार, उपचार, औषधि र उपकरणहरूको व्यवस्था, स्वास्थ्य पूर्वाधारको विकास र स्वास्थ्य कर्मीहरूको प्रभावकारी परिचालन ।
- ख सडक तथा यातायात पूर्वाधार क्षेत्रको विकास मार्फत नगरवासीहरूको आवतजावतमा सहजता र स्थानीय उत्पादनको वजार पहुँचमा विस्तार ।
- ग कृषि तथा पशु पालन व्यवसायमा व्यवसायीकरण, यान्त्रीकरण र वजारीकरणमा जोड ।
- घ शिक्षा क्षेत्रमा लगानी अभिवृद्धि गर्दै माध्यमिक तहसम्मको शिक्षा गुणस्तरीय अनिवार्य र निशुल्कमा जोड ।
- ङ समाजमा पछाडि पारिएका वर्ग, क्षेत्र, लिङ्ग र जनजातिको क्षमता विकास गरी समावेशी एवं न्यायपूर्ण समाज निर्माणमा जोड ।
- च वातावरणमैत्री गुणस्तरीय पूर्वाधार निर्माणमा जोड ।
- छ नगरको समग्र विकासमा सार्वजनिक, निजी र सहकारी क्षेत्रको सहभागिता र प्रभावकारी परिचालन ।
- ज पारदर्शी, गुणस्तरीय र प्रभावकारी सार्वजनिक सेवा ।
- झ नगरको विकासमा संघीय सरकार र प्रदेश सरकारसँगको सहभागिता, समन्वय र सहकार्य ।

सभाका सदस्य ज्यूहरू,

- ८ अव म प्रचलित कानून वमोजिम आगामी आर्थिक वर्ष २०७८/०७९ मा स्थानीय राजश्व परामर्श समितिको सुझावलाई समेत आधारको रूपमा लिई नगरपालिकाको आम्दानी जम्मा रु १ अरब ७ करोड ८५ लाख ३८ हजार ८ सय ७२ हुने प्रक्षेपण गरेको छु । अनुमानित आम्दानीका शीर्षकहरू निम्नानुसार छन् ।
- नेपाल सरकारबाट प्राप्त हुने संघीय वित्तीय समानीकरण रु २० करोड ३० लाख ।
 - प्रदेश वित्तीय समानीकरण रु १ करोड ८२ लाख ५२ हजार ।
 - प्रदेश राजश्व वाँडफाँड (सवारी साधन कर) रु ४ करोड १२ लाख १८ हजार ८ सय ७२ ।
 - राजश्व वाँडफाँड संघवाट रु १० करोड ६६ लाख ४ हजार ।
 - आन्तरिक स्रोत रु ३ करोड २० लाख ।
 - सशर्त अनुदान संघवाट रु ३८ करोड २७ लाख ।
 - सशर्त अनुदान प्रदेशवाट रु २ करोड ४९ लाख ६४ हजार ।
 - संघ विशेष अनुदान रु ८३ लाख ।

- प्रदेश समपुरक कोष रु ३ करोड ।
- प्रदेश विशेष अनुदान रु ६० लाख ।
- सडक बोर्ड रु ३० लाख ।
- सामाजिक सुरक्षा भत्ता रु १७ करोड ।
- गरीवसँग विशेश्वर कार्यक्रम रु ५ लाख ।
- फलफुल तथा तरकारी मूल्य श्रृंखला विकास आयोजना (VCDP) रु १० लाख ।
- संचित कोष (मौजाद रकम) रु ५ करोड १० लाख ।

अव म आगामी आर्थिक वर्षका लागि स्रोत अनुमान तथा सीमा निर्धारण समितिले निर्दिष्ट गरेको सीमा भित्र रही नगर भित्र सञ्चालन हुने प्रमुख कार्यक्रम तथा आयोजनाहरूका लागि क्षेत्रगत रकम विनियोजनको प्रस्ताव गर्न अनुमति चाहन्छु ।

९. वडा तर्फ

संघ, प्रदेश र आन्तरिक आयका सबै स्रोतमा केही हदसम्म बृद्धि भएता पनि वडाको कार्यक्षेत्रभित्र कार्य सम्पन्न गर्न शुत्रमा आधारित भूगोल, जनसंख्या, गरिवी र राजश्वलाई आधारमानी सबै वडालाई विनियोजन गर्न स्रोत अनुमान तथा सीमा निर्धारण समितिले तोके वमोजिमको रु.९ करोड वजेट व्यवस्था गरेको छु ।

१०. पूर्वाधार विकास तर्फ

- नगरका प्रमुख सडक एवं रणनीतिक महत्वका सडक र वडा कार्यालय जोड्ने सडकहरूलाई स्तरोन्नति गरी कालो पत्रे गर्न र वाहै महिना यातायातका साधनहरू चल्ने गरी सडकको स्तरोन्नति, सुधार र मर्मत सम्भारका साथै नगरभित्र सञ्चालित तिल्केस्थान गढी, गाइखुरा भिमसेन थान पैदल मार्ग, थानपति महादेव सिढी निर्माण योजनाका वाँकी कामहरू पुरा गर्ने गरी आवश्यक वजेटको व्यवस्था गरेको छु ।
- वडा नं १ मा नयाँ वडा कार्यालय भवन निर्माण, नयाँ निर्मित वडा कार्यालय भवनहरू र आधारभूत स्वास्थ्य केन्द्र भवनहरूमा कम्पाउण्ड, गैराथोक र वेतिनीमा सहरी स्वास्थ्य केन्द्र भवन निर्माण, लिफ्ट सिचाँई, खानेपानी र विश्राम स्थलहरू निर्माणका लागि आवश्यक वजेटको व्यवस्था गरेको छु ।
- समग्रमा पूर्वाधार विकास तर्फ रु १२ करोड ५० लाख वजेट विनियोजन गरेको छु ।

- योजना तर्जुमा, कार्यान्वयन र अनुगमन तथा मुल्यांकन कार्यलाई थप प्रभावकारी बनाई उपभोक्ता समितिका पदाधिकारीहरुका लागि योजना निर्माण र सञ्चालन सम्बन्धी अभिमुखीकरण कार्यक्रम गरी पूर्वाधार निर्माणको गुणस्तर कायम गराउन रु २० लाख बिनियोजन गरी विशेष जोड दिएको छ ।

११. आर्थिक विकास क्षेत्र

कृषि विकास तर्फ

- नगर क्षेत्रको भौगोलिक अवस्था र हावापानी अनुकूलको कृषि उत्पादन र प्रवर्द्धन गर्न लागत साझेदारीमा प्रत्येक वडामा तरकारी तथा फलफुल नर्सरी स्थापना गरी एक घर एक करेसावारी कार्यक्रम सञ्चालन गरी तरकारी उत्पादनमा आत्मनिर्भर बनाउने व्यवस्था मिलाएको छ ।
- प्रत्येक वडामा एक माध्यमिक विद्यालयलाई नूमना माध्यमिक विद्यालयको रूपमा स्थापना गर्न करेसावारी, वगैचा निर्माणका लागि वागवानी शिक्षाको कार्यक्रम सञ्चालन गरिने छ ।
- कृषि क्षेत्रको विकासमा युवा जनशक्ति तथा वैदेशिक रोजगारवाट फर्केका युवाका आकर्षण वृद्धि गर्न कृषिलाई व्यावसायीकरण, यान्त्रीकरण र औधोगिकीकरण गरी काम र रोजगारी सिर्जना तथा उत्पादन र उत्पादकत्व वृद्धि गर्न कृषक फम, कृषक समूह तथा सहकारीहरुलाई कृषि सामग्री, विउविजन, विषादी खरिद तथा आपूर्तिमा आवश्यक अनुदान, प्रोत्साहन र प्राविधिक सहयोगको व्यवस्था मिलाएको छ ।
- यसरी कृषि क्षेत्रको समग्र विकासका लागि रु १ करोड ४० लाख वजेट विनियोजन गरेको छ ।

पशु पंक्षी विकास तर्फ

- व्यवसायिक पशुपालन तर्फ कृषकहरु एंव युवा जनशक्ति तथा वैदेशिक रोजगारवाट फर्केका युवाहरुको आकर्षणको केन्द्र बनाउन दुध उत्पादन गरी विक्री वितरण गर्ने कृषकहरुलाई विक्री गरेको परिमाणमा आधारित अनुदान प्रणालीलाई निरन्तरता दिने व्यवस्था मिलाएको छ ।
- व्यवसायिक पशुपालन विकासका लागि पशु वीमा, कृत्रिम गर्भाधान, पशु नश्ल सुधार , गोठ सुधार, रोग तथा महामारी नियन्त्रणका कार्यक्रमहरु सञ्चालन गरी नगरलाई मासु, अण्डा, दुध र माछामा आत्म निर्भर बनाउन आवश्यक वजेटको व्यवस्था मिलाएको छ ।
- पशु पंक्षी विकासका कार्यक्रमहरु सञ्चालनका लागि रु १ करोड ५० लाख वजेट विनियोजन गरेको छ ।

सहकारी तर्फ

- सबैका लागि एक र एकका लागि सबै भन्ने मर्मलाई सार्थकता दिन सहकारी क्षेत्रको बहुआयामिक योगदानलाई उच्चा कदर गर्दै सहकारी क्षेत्रको पुँजी, प्रविधि, प्रतिभा र सीपलाई अधिकतम रूपमा उपयोग गरी अर्थतन्त्रको आधार स्तम्भको रूपमा विकास गरिनेछ । सहकारी संस्थाहरुको नियमन गरी सुशासन प्रवर्द्धन गर्ने उद्देश्यका साथ सहकारी क्षेत्रमा रु २५ लाख वजेट विनियोजन गरेको छ ।

लघु उधम तर्फ

- कोभिड-१९ को असर र प्रभावका कारण स्वदेश तथा विदेशमा रहेका नागरिकहरुको रोजगारीमा परेको असरलाई मनन गरी लघु उधम विकासका कार्यक्रमहरु उधमशिलता, सीप विकास तालिम र स्तरोन्नति गर्नका लागि आवश्यक सीप तथा प्रविधि र वजारीकरणका माध्यमबाट गरिवी निवारणमा सहयोग पुर्याउने अभिप्रायले लघु उधम विकास कार्यक्रम सञ्चालनका लागि रु २० लाख वजेट विनियोजन गरेको छ ।

रोजगार प्रवर्द्धन कार्यक्रम तर्फ

- वडा वडाबाट वेरोजगार सुचीमा सूचीकृत भएका वेरोजगार श्रमिकहरुलाई वार्षिक रुपमा कम्तिमा एक सय दिन को रोजगार उपलब्ध गराउन वडा स्तरीय आयोजनाहरु, नगरमा सञ्चालन हुने ठुला र साना आयोजनाहरुमा सुनिश्चित गर्ने वातावरण निर्माणका लागि सरोकारवाला निकायहरुको समन्वय र साझेदारीमा आवश्यक कार्यक्रम प्रभावकारीरूपमा कार्यान्वयन गर्दै जान रु ८ लाख वजेट विनियोजन गरेको छ ।
- वैदेशिक रोजगार तर्फ उन्मुख युवा वर्गलाई सूचना तथा परामर्शका माध्यमबाट सुरक्षित वैदेशिक रोजगारमा सहभागी गराउने, वैदेशिक रोजगारमा गएका परिवारहरुलाई मनो सामाजिक परामर्श , वित्तीय साक्षरता जस्ता कार्यक्रमहरु सञ्चालनको लागि रु १० लाख वजेट विनियोजन गरेको छ ।

पर्यटन तर्फ

- यस नगरपालिकालाई अन्तरिक र बाह्य पर्यटकहरुको पर्यटन गन्तव्यको रूपमा विकास गर्ने उद्देश्यका साथ तामाकोशीमा बोटिंग संचालनका लागि सम्भाव्यता अध्ययन गर्न, ऐरामवास देविस्थान , थानापति महादेव, तिल्केस्थान गढी र गाईखुरा चिसापानी सिढी निर्माण तथा स्तरोन्नति गरी धार्मिक पर्यटन प्रवर्धन गर्न सम्भाव्यताको अध्ययन गरी पर्यटन प्रवर्धन गर्ने कार्यक्रमहरु सञ्चालनको लागि रु ५ लाख वजेट विनियोजन गरेको छ ।

१२. सामाजिक विकास क्षेत्र

शिक्षा, युवा तथा खेलकुद तर्फ

- "नानी वावु विद्यालय पठाऔ" अभियान सञ्चालन गरी नगर भित्रका विद्यालय उमेरका कुनै पनि बालबालिकाहरु विद्यालय बाहिर नरहने वातावरण निर्माणका लागि आधारभूत तहको शिक्षा अनिवार्य र निःशुल्क बनाउन आवश्यक व्यवस्था मिलाएको छ ।
- पूर्व प्राथमिक शिक्षा/ बाल विकास केन्द्रका सहयोगी कार्यकर्ताहरु र सामुदायिक विद्यालयहरुमा कार्यरत विद्यालय कर्मचारीहरुको न्यूनतम पारिश्रमिक रु १५ हजार कायम गर्न संघीय सरकारबाट प्राप्त वजेटको अतिरिक्त नपुग रकमका लागि आवश्यक वजेट विनियोजन गरेको छ । विद्यार्थी संख्या र सञ्चालित कक्षाको आधारमा संघीय सरकारले निर्धारण गरेको मापदण्डको आधारमा पारिश्रमिक तय गरिने व्यवस्था मिलाएको छ ।

- सामुदायिक विद्यालयहरूमा भइरहेको विज्ञान शिक्षकको अभावलाई न्यूनीकरण गर्न मन्थली माध्यमिक विद्यालय मन्थलीको कक्षा ११ र १२ मा विज्ञान विषय अध्ययन गर्न चाहने नगर भित्रका ३२ जना विद्यार्थीहरूलाई निशुल्क अध्ययन गराउने व्यवस्था मिलाएको छ ।
- विद्यालय शिक्षा गुणस्तरीय र प्रविधिमैत्री बनाउन विद्यालयहरूलाई ICT प्रयोगमा सहयोग, मेयरसँग वालवालिका, अभिभावक शिक्षा तथा परामर्श कार्यक्रम, माध्यमिक विद्यालयहरूमा स्काउट टुप, जुनियर रेडक्रस सर्कल र वाल क्लवहरू स्थापना गरी शैक्षिक गुणस्तर सुधार कार्यक्रमहरू सञ्चालनका लागि आवश्यक वजेटको व्यवस्था मिलाएको छ ।
- **"स्वास्थ्यको लागि खेलकुद, राष्ट्रका लागि खेलकुद"** भन्ने मुल नारालाई व्यवहारमा उतार्न क्लवहरू मार्फत खेलगतिविधि सञ्चालन गर्न र वडाहरूको सहभागितामा नगर स्तरीय तेस्रो मेयर कप भलिवल सञ्चालनका लागि आवश्यक व्यवस्था मिलाएको छ ।
- शिक्षा र खेलकुदको कार्यक्रम सञ्चालन गर्न रु ३ करोड २२ लाख वजेट विनियोजन गरेको छ ।

स्वास्थ्य सेवा तर्फ

- कोभिड-१९ लगायतको महामारी जन्य रोगहरूको रोकथाम, नियन्त्रण र उपचारका कार्यहरूलाई थप प्रभापकारी बनाई विश्वसनीय, भरपर्दो र गुणस्तरीय स्वास्थ्य सेवा प्रदान गर्न आवश्यक पूर्वाधार, मेशिनरी उपकरण, औषधि र जनशक्ति लगायतका विषयलाई केन्द्रमा राखी स्वास्थ्य क्षेत्रको सुधार गर्न आवश्यक वजेटको व्यवस्था मिलाएको छ ।
- **"स्वच्छ वातावरण, सफा शहर, स्वस्थ नागरिक समृद्ध नगर "** भन्ने मुल नाराका साथ गुणस्तरीय स्वस्थ सेवा प्रदान गर्न मन्थली प्राथमिक स्वास्थ्य केन्द्रमा सञ्चालित १५ शैयाको अस्पताल र CEONC सेवालाई प्रभावकारीरूपमा सञ्चालन गर्न दुवै सेवालाई एकीकरण गरी १५ शैयाको मन्थली अस्पताल सञ्चालन गर्ने र स्वास्थ्य वीमा कार्यक्रमलाई प्रभावकारी रूपमा सञ्चालन गर्न आवश्यक व्यवस्था मिलाएको छ ।
- नगरवासीहरूको मृगौला परीक्षण लगायत विरामीहरूको उपचारका लागि राष्ट्रीय मृगौला केन्द्र र निजी अस्पतालहरूसँगको सहकार्य गरी स्वास्थ्य सेवाका कार्यक्रमहरू सञ्चालन गर्न आवश्यक वजेटको व्यवस्था मिलाएको छ ।
- स्वास्थ्य सेवाका कार्यक्रमहरू सञ्चालन गर्न रु २ करोड ८२ लाख वजेट विनियोजन गरेको छ ।

महिला, वालवालिका, ज्येष्ठ नागरिक र समाजकल्याण तर्फ

- छुवाछुत, लैंगिक हिंसा , मानव बेचबिखन ,बाल विवाह, बाल श्रम बिरुद्ध सचेतना अभिवृद्धि लगायत लक्षित बर्गका महिलाहरूलाई सीप तथा क्षमता अभिवृद्धिका कार्यक्रमहरू , ज्येष्ठ नागरिकका लागि बुढ्यौली अवस्थाको ब्यबस्थापनको लागि प्रशिक्षण र किशोर किशोरीहरूलाई सफल जीवनको मार्गदर्शन गर्न अन्तर पुस्ता सीप हस्तान्तरण कार्यक्रम संचालन गर्न आवश्यक व्यवस्था मिलाएको छ ।
- माध्यमिक तहमा अध्ययनरत छात्राहरूलाई किशोर अवस्थामा हुनसक्ने जोखिम, लागु औषध दुर्व्यसनीको सचेतना र विभिन्न समस्यालाई सहज रूपमा समाधान गर्नको लागि जीवन उपयोगी सीप र परामर्श कार्यक्रम संचालन गर्न आवश्यक वजेटको व्यवस्था गरेको छ ।

- वालमैत्री नगरपालिका घोषणाको लागि आवश्यक कार्यक्रमहरूलाई निरन्तरता दिएको छ ।
- सामाजिक सुरक्षा, व्यक्तिगत घटना दर्ता जस्ता अभिलेखहरू अनलाइन प्रविधिको माध्यमबाट अध्यावधिक गर्ने र समयमा नै घटना दर्ता प्रक्रियामा सामेल हुन आम नगरवासीहरूलाई जनचेतनामूलक कार्यक्रम सञ्चालन गर्ने व्यवस्था मिलाएको छ ।
- महिला, बालबालिका, जेष्ठ नागरिक र समाजकल्याण तर्फका कार्यक्रमहरू सञ्चालन गर्न रु ६८ लाख विनियोजन गरेको छ ।

१३. विपद तथा वातावरण तर्फ

- वातावरण संरक्षणमा टोल विकास संस्था, नागरिक तथा निजी क्षेत्र र गैर सरकारी संस्थाहरू समेतको सहभागिता सुनिश्चित गर्ने र नगर भित्रका पूर्वाधार निर्माणका कार्यहरू पूर्णतः वातावरण मैत्री बनाउने व्यवस्था मिलाएको छ ।
- सम्भावित विपद् न्यूनीकरणका लागि जोखिम क्षेत्र पहिचान र नक्शाङ्कन सहितको विपद व्यवस्थापन योजना निर्माण, विपद जोखिमलाई ध्यानमा राखी तत्काल नगरका चार स्थानमा हेली प्याड र तीन स्थानमा होल्डिङ्ग सेन्टर निर्माण गर्न आवश्यक बजेटको व्यवस्था गरेको छ ।
- नगरमा रहेको वारुणयन्त्र, एम्बुलेन्स, सववाहन र वुलडोजर जस्ता आकस्मिक सेवा सञ्चालन गर्न अन्तरपालिका समन्वय र सहकार्य गरी प्रभावकारी रूपमा सञ्चालन र अध्यावधिक अवस्थामा राख्न आवश्यक व्यवस्था मिलाएको छ ।
- नगरपालिका क्षेत्रमा उत्सर्जन हुने फोहोरमैलाको प्रभावकारी ब्यबस्थापन गर्न फोहर मैला प्रशोधन केन्द्र निर्माणका लागि डी पि आर निर्माण गर्न रु १० लाख रकम विनियोजन गरेको छ ।
- विपद तथा वातावरणका कार्यक्रमहरू सञ्चालन गर्न रु ४० लाख विनियोजन गरेको छ ।

१४. सुशासन, संस्थागत विकास र सेवा प्रवाह

- नगरपालिकाको सेवा प्रवाहलाई सेवाग्राही मैत्री बनाउन, सूचना प्रविधि मैत्री बनाउन संस्थागत क्षमता विकास गर्न, संगठन व्यवस्थापन (O & M survey) सर्वेक्षण गर्न, प्रशासन, योजना व्यवस्थापन, राजस्व, फोहोरमैला व्यवस्थापन लगायतका राम्रा स्थानीय तहहरूको अवलोकन गर्न, सूचना प्रविधि ब्यवस्थापन (वडास्तरमा गुनासो पेटिका, हटलाईन, टोल फ्री नम्बर, डिजिटल वडापत्र, अडियो नोटिसबोर्ड) आदिको विकास गर्न, एकीकृत घुम्ती शिविर व्यवस्थापन गरी सेवाप्रवाहलाई नागरिकको वरिपरि पुर्याउन साथै नियमित रूपमा समीक्षा, सार्वजनिक सुनुवाई, सामाजिक परीक्षण गरी पारदर्शिता र जवाफदेहिता अभिवृद्धि गर्न रु. ४० लाख विनियोजन गरेको छ ।
- नेपाल सरकारले २०७८ श्रावण १ गते देखि लागु हुने गरी सवै राष्ट्रसेवकको तलवमानमा मासिक रु दुई हजार वृद्धि गरेकोलाई निरन्तरता दिएको छ । हाल प्रदान गरिएको महँगी भत्तालाई समेत निरन्तरता दिने व्यवस्था मिलाएको छ ।
- आन्तरिक राजश्वको दायरा फराकिलो बनाई राजश्व वृद्धिका क्षेत्रहरू पहिचान गर्न उद्योगी तथा व्यवसायीहरूसँग अन्तर्क्रिया छलफल, क्षेत्रगत अध्ययन अनुगमन, करदाता शिक्षा कार्यक्रम ,

प्रभावकारी वजार अनुगमन मार्फत कालो वजारी, अस्वाभाविक मुल्य वृद्धि, राजश्व छली हुने प्रवृत्तिलाई निरुत्साहित गर्दै उपभोक्ता अधिकार सुनिश्चित हुने प्रक्रिया अघि वढाउन रु १६ लाख विनियोजन गरेको छु ।

१५ कानून तथा न्याय

- समुदाय तथा समाजमा देखिन सक्ने सानातिना विवाद तथा मनमुटावको छलफल, मेलमिलापका माध्यमबाट निराकरण र अन्त्य गरी समुदायमा शान्ति र अमनचयन कायम गर्न, सम सामयिक रूपमा राजपत्र तथा कानूनी संगालो प्रकाशन गर्न, सामुदायिक मेलामिलापकर्ता अनुशिक्षण गर्न, न्यायिक समितिका पदाधिकारीहरुको क्षमता विकास, अन्तरपालिका स्तरीय न्यायिक समितिका पदाधिकारी र जिल्ला न्यायिक, अर्ध न्यायिक निकायहरुका बीच अन्तर्क्रिया एवं छलफल आदि जस्ता कार्य गर्न रू. २५ लाख विनियोजन गरेको छु ।

आदरणीय नगर सभा सदस्य ज्यूहरु

उल्लेखित क्षेत्रगत वजेट विनियोजनमा सघं प्रदेश सरकारबाट तत् क्षेत्रमा आउने सशर्त कार्यक्रमको वजेट र वडा सिलिङ्गबाट तत् तत् क्षेत्रमा विनियोजन हुने वजेट रकमलाई समावेश गरिएको छैन ।

सभाध्यक्ष महोदय तथा नगरसभा सदस्य ज्यूहरु

- १६ आगामी आर्थिक वर्ष २०७८/०७९ को नीति तथा कार्यक्रम कार्यान्वयन गर्न रु १ अरब ७ करोड ८५ लाख ३८ हजार ८ सय ७२ विनियोजन गरिएको मध्ये आन्तरिक चालु तर्फ रु १० करोड ६६ लाख ४ हजार (९.८८ प्रतिशत) र सशर्त चालु तर्फ ५७ करोड ९१ लाख चौसठ्ठी हजार (५३.७ प्रतिशत) र सशर्त तथा निशर्त आयोजना तथा कार्यक्रम तर्फ पुँजीगत समेतको लागि रु ३९ करोड २७ लाख ७० हजार ८ सय ७२ (३६.४२ प्रतिशत) रकम विनियोजन गरेको छु ।
- १७ आय व्यय र करका दर एवं दायराहरुको विस्तृतीकरण विनियोजन विधेयक, आर्थिक विधेयक, वजेट पुस्तिका र सोको अनुसूची मा रहने छन् ।
- १८ प्रस्तुत वजेट तर्जुमाको चरणमा मार्गदर्शन गर्नु हुने नगर प्रमुख ज्यू, वडाध्यक्ष ज्यूहरु, कार्यपालिकाका सदस्य ज्यूहरु, नगर सभा सदस्य ज्यूहरु र कर्मचारी वर्गप्रति हार्दिक आभार प्रकट गर्दछु । वजेट तर्जुमाको क्रममा महत्वपूर्ण राय सुझावहरु प्रदान गर्नु हुने राजनीतिक दल, समाजसेवी, बुद्धिजिवी, निजी क्षेत्र, सहकारी क्षेत्र, नागरिक समाज र सञ्चार जगतलाई हार्दिक धन्यवाद ज्ञापन गर्दछु । वजेट कार्यान्वयनमा सवैको रचनात्मक सहयोग रहने अपेक्षा समेत गरेको छु ।
- १९ कोभिड -१९ को दोस्रो लहरको असर र प्रभावको विषम परिस्थितिमा जन स्वास्थ्य सम्बन्धी चुनौतिहरु हामी बीच थप भएका छन् । यस संकटपूर्ण अवस्थामा नगरको कार्य सम्पादन, प्रस्तुत वजेट तथा कार्यक्रम कार्यान्वयन र महामारी नियन्त्रणमा आगामी दिनमा समेत साथ, सहयोग, ऐक्यवद्धता र सकारात्मक सल्लाह सुझाव प्राप्त हुनेछ भन्ने विस्वास गर्दै कोभिड-१९ को कारण सिर्जित यस महामारीबाट सुरक्षित हुनका लागि आवश्यक सतर्कता अपनाउन, अत्यावश्यक काममा वाहेक घरवाहिर ननिस्कन र अनावश्यक भिडभाड नगर्न म सम्पूर्ण नगरवासीहरुमा हार्दिक अपिल गर्दछु ।

धन्यवाद

मिति २०७८/०३/१०